

Ný framtíð

Landsáætlun

um innleiðingu á samningi Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks

FYRSTU SKREFIN

Guðrún Ágústa Guðmundsdóttir
aðstoðarmaður ráðherra og formaður verkefnisstjórnar

Soffía Dóra Jóhannsdóttir
lögfræðingur og starfsmaður í vinnuhópi 4

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

öbí
réttindasamtök

Landssamtökin
Proskahjálp

GEÐHJÁLP

Ný framtíð

FYRSTU SKREFIN

AF HVERJU landsáætlun?

HVAÐ er landsáætlun?

HVERNIG varð landsáætlun til?

HVAÐ ER Í landsáætlun?

HVAÐ höfum við LÆRT í ferlinu?

HVER eru næstu skref?

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

öbí
réttsáttamál

Landssamtökin
Proskahjálpi

GEÐHJÁLPI

Ný framtíð

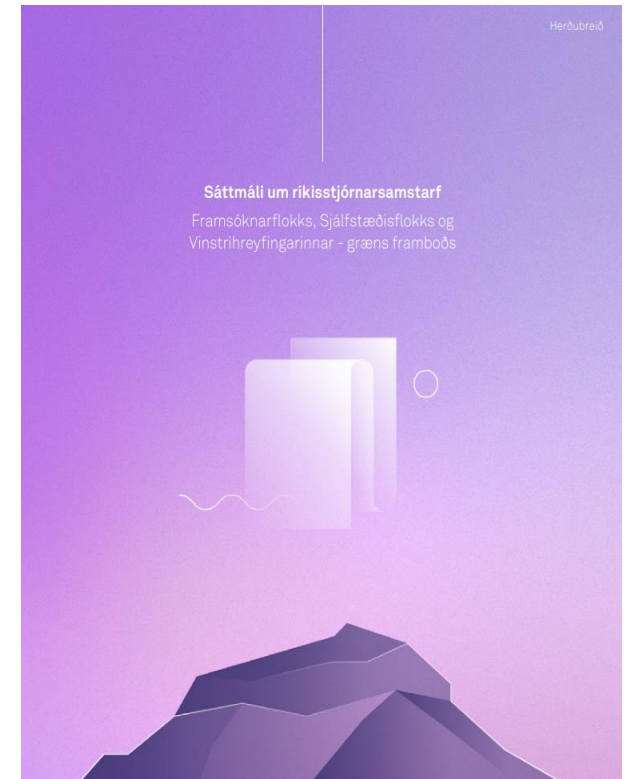
AF HVERJU landsáætlun?

Byrjum á byrjuninni - Sáttmáli um ríkisstjórnarsamstarf

Við ætlum að fjárfesta í fólki

Auður íslensks samfélags byggist á því að við skiptum öll máli og því er mikilvægt að við fáum öll tækifæri til þess að taka þátt. Einstaklingurinn er hjartað í kerfinu, hvort sem um er að ræða börn, fatlað fólk, öryrkja eða þá sem hingað flytja til að taka þátt í íslensku samfélagi. Öflugt velferðarkerfi er undirstaða jöfnuðar og tryggir að við getum öll blómstrað.

- » Samningur Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks verður lögfestur og stofnuð ný Mannréttindastofnun.
- » Tryggja þarf jafnræði í þjónustu við fatlað fólk, m.a. með samráði ríkis og sveitarfélaga um endurmat á kostnaði við málaflokk fatlaðra og með því að festa í sessi framtíðarfyrirkomulag NPA-þjónustu.

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

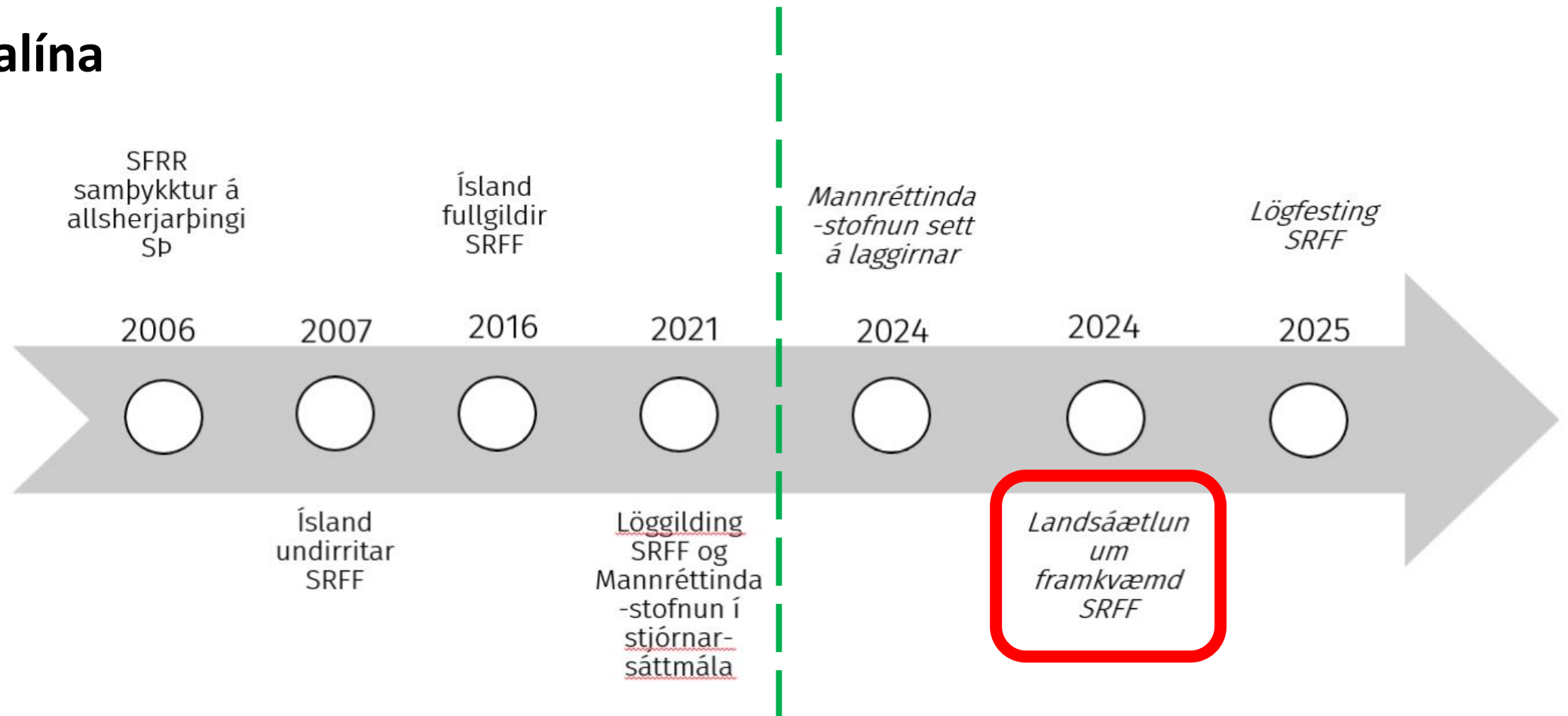

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

Ný framtíð

Tímalína

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Landssamtökin
Proskahjálpi

Ný framtíð

Áherslur í samningi Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks

- Að stuðla að því að fatlað fólk njóti **mannréttinda** og **mannfrelsis** til fulls og til **jafns við aðra**, jafnframt því að **vernda og tryggja** slík réttindi og auka **virðingu** fyrir meðfæddri göfgi þess.
- Þjónustan sé framsækin og metnaðarfull og í samræmi við gildandi lög og reglur og þá alþjóðasamninga sem Ísland er aðili að. Íslenskt samfélag byggist á því að virðing sé borin fyrir fötluðu fólki sem hluta af margbreytileika samfélagsins.

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

öbí
réttindasamtök

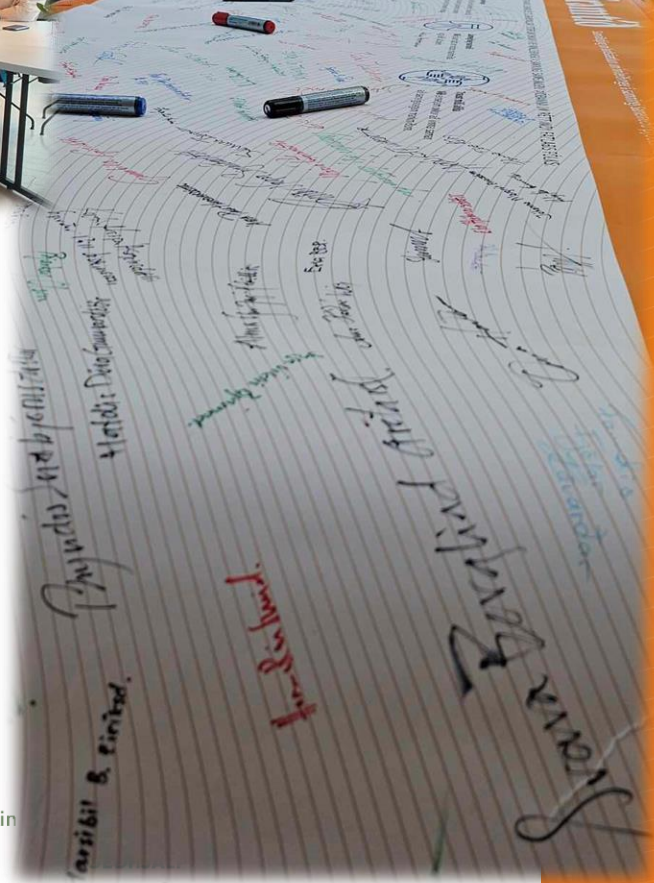

Landssamtökin
Proskahjálp

GEÐHJÁLP

Ný framtíð

HVAÐ er landsáætlun?

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Landssamtökin
Proskahjálp

Ný framtíð

Áfangar innleiðingar

1. Endurskoðun innleiðingar
2. Greining á núverandi kostnaði
3. Ákveða verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga
4. Eiginleg áætlunarvinna - markmiðin
5. Verkefni skilgreind
6. Áætlun – lýsing verkefna - endurmat

Samskipti og miðlun þekkingar

Sameiginleg markmið

Traust á milli aðila

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

Landssamtökin
Proskahjálpi

Ný framtíð

HVERNIG landsáætlun varð til

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Landssamtökin
Proskahjálp

Ný framtíð

Verkefnastjórn

Verkefnastjórn var skipuð haustið 2022

- 7 ráðuneyti
- Samband íslenskra sveitarfélaga
- Hagsmunasamtök fatlaðs fólks
- Fræðasamfélagið

11 vinnuhópar

Lagahópur

Dómsmálaráðuneyti: Halla Tinna Arnardóttir

Forsætisráðuneyti: Elísabet Gísladóttir, varaformaður

Fjármála- og efnahagsráðuneyti: Hlynur Hreinsson

Fötlunarfræði/HÍ: Laufey Elísabet Löve

Geðhjálp: Sigríður Gísladóttir

Heilbrigðisráðuneyti: Guðlín Steinsdóttir

Innviðaráðuneyti: Valdís Ösp Árnadóttir

Mennta- og barnamálaráðuneyti: Þór Hauksson Reykdal

Sambandið: Arne Friðrik Karlsson og María I. Kristjánsdóttir

Proskahjálp: Unnur Helga Óttarsdóttir

ÖBÍ: Alma Ýr Ingólfssdóttir

Formaður: Guðrún Ágústa Guðmundsdóttir

Verkefnastjóri: Anna Klara Georgsdóttir

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

Ný framtíð

11 vinnuhópar

- 33 greinum SRFF var skipt upp og 11 vinnuhópar skipaðir.
- 1 - 6 greinar per hóp.
- 6 - 10 þátttakendur í hverjum hópi.
- Fulltrúar Geðhjálpar, Þroskahjálpar, ÖBÍ, Sambandsins og Stjórnarráðsins.
- Leiðsögumenn: fulltrúar hagsmunasamtaka.
- Starfsmenn: fulltrúar Stjórnarráðsins.
- SVÓT greining á núverandi stöðu hverrar greinar.
- Mótun tillagna og forgangsröðun hópsins.

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

öbí
réttingasamtök

Landssamtökin
Þroskahjálpar

GEÐHJÁLPA
GEÐHJÁLPA

Ný framtíð

Hópur 1

1. gr. Markmið
2. gr. Skilgreiningar
3. gr. Almennar meginreglur
4. gr. Almennar skuldbindingar
31. gr. Tölfræðilegar upplýsingar og gagnasöfnun
33. gr. Framkvæmd og eftirlit innanlands

Forsætisráðuneytið - Elísabet Gísladóttir
Sambandið - Karólína Gunnarsdóttir
Proskahjálpi - Unnur Helga Óttarsdóttir
ÖBÍ – Þuríður Harpa Sigurðardóttir
Hagstofan - Anton Karlsson
Geðhjálp - Sigmar Þór Ármannsson

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

öbí
réttingasamtök

Landssamtökin
Proskahjálpi

GEÐHJÁLPI

Ný framtíð

Landsáætlun í málefnum fatlaðs fólks

Samtal við félags- og vinnumarkaðsráðherra

Guðmundur Ingi Guðbrandsson, félags- og vinnumarkaðsráðherra,
býður til opinna samráðsfunda um landið.

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnumarkaðsráðuneytið

Nánar á frn.is

Hringferð um landið

- 10 fundir
- 430 gestir
- Nokkrar tillögur bættust við

Ný framtíð

Tillaga til þingsályktunar

- Birt í samráðsgátt stjórnvalda 9. nóvember 2023
- Lögð fram á Alþingi 22. janúar 2024
- Vísað til velferðarnefndar
- 57 aðgerðir í 6 flokkum

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

Landssamtökin
Þroskahjálp

Ný framtíð

HVAÐ ER Í landsáætlun?

- Vitundavakning og fræðsla
- Aðgengi
- Sjálfstætt líf
- Menntun og atvinna
- Þróun þjónustu
- Lögfesting samnings Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

Landssamtökin
Þroskahjálp

Ný framtíð

A. Vitundarvakning og fræðsla 14 aðgerðir

A1. Vitundarvakning um stöðu fatlaðs fólks

A.2. Kynningarátak um samning Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks

A.3. Starfsemi samráðshópa og notendaráða í málefnum fatlaðs fólks um allt land

A.4. Endurskoðun aðalnámskráa leik-, grunn- og framhaldsskóla

A.5. Aukinn sýnileiki fatlaðs fólks í fjölmiðlum og í opinberri umræðu

A.6. Stuðningur við gerð námsefnis um réttindi fatlaðs fólks

A.7. Fræðsluefni fyrir starfsfólk um aðgerðir til að sporna gegn beitingu nauðungar

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

Landssamtökin
Proskahjálp

Ný framtíð

A. Vitundarvakning og fræðsla frh.

A.8. Leiðbeiningar og fræðsla um viðeigandi aðlögun og studda ákvarðanatöku fatlaðs fólks innan réttarvörslukerfisins

A.9. Fræðsluefni fyrir starfsfólks sem vinnur að málefnum fatlaðs fólks um persónuvernd og upplýsingaöryggi.

A.10. Talsmenn fatlaðs fólks á þingi

A.11. Regluleg miðlun hagtalna um hagi fatlaðs fólks

A.12. Bætt aðgengi að upplýsingum um þjónustu við fatlað fólk og réttindi þess

A.13. Stuðningur við gerð skuggaskýrsla hagsmunasamtaka fatlaðs fólks

A.14. Endurskoðun laga og verkferla um réttindagæslu fatlaðs fólks

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

Ný framtíð

B. Aðgengi 11 aðgerðir

- B.1. Leiðbeiningar til að tryggja stafrænt aðgengi að upplýsingum um þjónustu og réttindi
- B.2. Þróun á lausnum á rafrænu aðgengi fyrir fatlað fólk
- B.3. Miðstöð um auðlesið efni
- B.4. Greining laga- og reglugerðaumhverfis með tilliti til aðgengis fyrir öll
- B.5. Endurskoðun á undanþágum í byggingareglugerð nr. 112/2012
- B.6. Leiðbeiningar og fræðsla um viðeigandi aðlögum og aðgengi fyrir öll með algilda hönnun að leiðarljósi
- B.7. Hlutverk, umboð og fjöldi aðgengisfulltrúa
- B.8. Kortlagning á reynslu fatlaðs fólks af þjónustu almenningsgangna
- B.9. Kortlagning á reynslu fatlaðs fólks í leit að alþjóðlegri vernd af móttöku hér á landi
- B.10. Greining á hvernig auka má aðgengi fatlaðs fólks að fíknimeðferð
- B.11. Almenn upplýsingagjöf heilbrigðiskerfis á auðlesnu máli

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

öbí
réttindasamtök

Landssamtökin
Proskahjálpi

GEÐHJÁLP

Ný framtíð

C. Sjálfstætt líf 7 aðgerðir

C.1. Aðstoðarmannakort

C.2. Endurskoðun og einföldun greiðslukerfis almannatrygginga

C.3. Húsnæði við hæfi

C.4. Aukið framboð hjálpartækja og bætt verklag við afgreiðslu og úthlutun

C.5. Greining á forsendum og möguleikum á að þjónusta og fjármagn fylgi einstaklingi

C.6. Áætlun um þjónustu við fatlað fólk sem býr gegn vilja sínum stofnunum

C.7. Réttur fatlaðs fólks til að njóta fjölskyldulífs

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

öbí
réttindasamtök

Landssamtökin
Proskahjálpi

GEÐHJÁLPI

Ný framtíð

D. Menntun og atvinna 11 aðgerðir

- D.1. Opnar námsbrautir í framhaldsskólum
- D.2. Leiðbeiningar fyrir framhaldsskóla um gerð tilfærsluáætlana
- D.3. Viðurkenning á námi
- D.4. Áhrifamat á stuðningi við fatlaða nemendur í framhaldsskólum, hásólum og framhaldsfræðslu
- D.5. Aukið framboð og aðgengi að starfstengdu námi
- D.6. Aukið framboð og aðgengi að hagnýtum áföngum á háskólastigi
- D.7. Aukið aðgengi fatlaðs fólks að lýðskólum á Íslandi
- D.8. Aukið samtarf um framhaldsfræðslu
- D.9. Úttekt á launum og kjörum fatlaðra einstaklinga á aðgreindum vinnustöðum
- D.10. Aukið samstarf Vinnumálastofnunar og vinnu- og virknistöðva
- D.11. Fleiri starfstækifæri fyrir fólk með mismunandi starfsgetu

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

öbí
réttingasamtök

Landssamtökin
Proskahjálpi

GEÐHJÁLPI

Ný framtíð

E. Þróun þjónustu 12 aðgerðir

- E.1. Styttri bið barna eftir þjónustumati og þjónustu
- E.2. Endurskoðun leiðbeininga fyrir sveitarfélög um akstursþjónustu fatlaðs fólks
- E.3. Samræmt verklag við mat á fötlun umsækjenda um alþjóðlega vernd og uppbygging viðeigandi stuðningsúrræða
- E.4. Styrking sérfræðiteymis um aðgerðir til að draga úr beitingu nauðungar
- E.5. Leiðbeiningar um viðeigandi aðlögun og málsmeðferð innan dómskerfisins
- E.6. Áætlun um sértæka geðheilbrigðisþjónustu við fatlað fólk
- E.7. Samfelld, samþætt, þverfagleg og sérhæfð þjónusta við fatlað fólk frá 18 ára aldri
- E.8. Kortlagning á aðgengi fatlaðs fólks að heilbrigðisþjónustu og endurhæfingu

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

Landssamtökin
Proskahjálp

Ný framtíð

E. Þróun þjónustu frh

E.9. Leiðbeiningar um notkun mismunandi tjáskiptaleiða við málsmeðferð dómstóla

E.10. Hagsmunir og réttindi fatlaðs fólks í þróunarsamvinnu, mannúðaraðstoð og málsvarastarfi Íslands um mannréttindi á alþjóðlegum vettvangi

E.11. Aukin vernd fatlaðs fólks og sérstaklega fatlaðra kvenna og kvára gegn ofbeldi

E.12. Möguleikar varðandi aukna samþættingu félags- og heilbrigðisþjónustu við fatlað fólk

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

Ný framtíð

F. Lögfesting 2 aðgerðir

F.1. Lögfesting samnings Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks

F.2. Fullgilding valfrjálsrar bókunar við samning Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

Landssamtökin
Þroskahjálp

Ný framtíð

HVAÐ höfum við LÆRT í ferlinu?

Það sem við getum gert betur:

- Rafrænir möguleikar
- Aðstoðarfólk
- Þéttbýli vs dreifbýli (höfuðborgin og rest)
- Tíminn

Það sem gengið hefur vel:

- Ólík sjónarmið og ólíkir hagsmunir
- Öll um borð frá upphafi
- Raunhæfar væntingar
- Practice what you preach

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

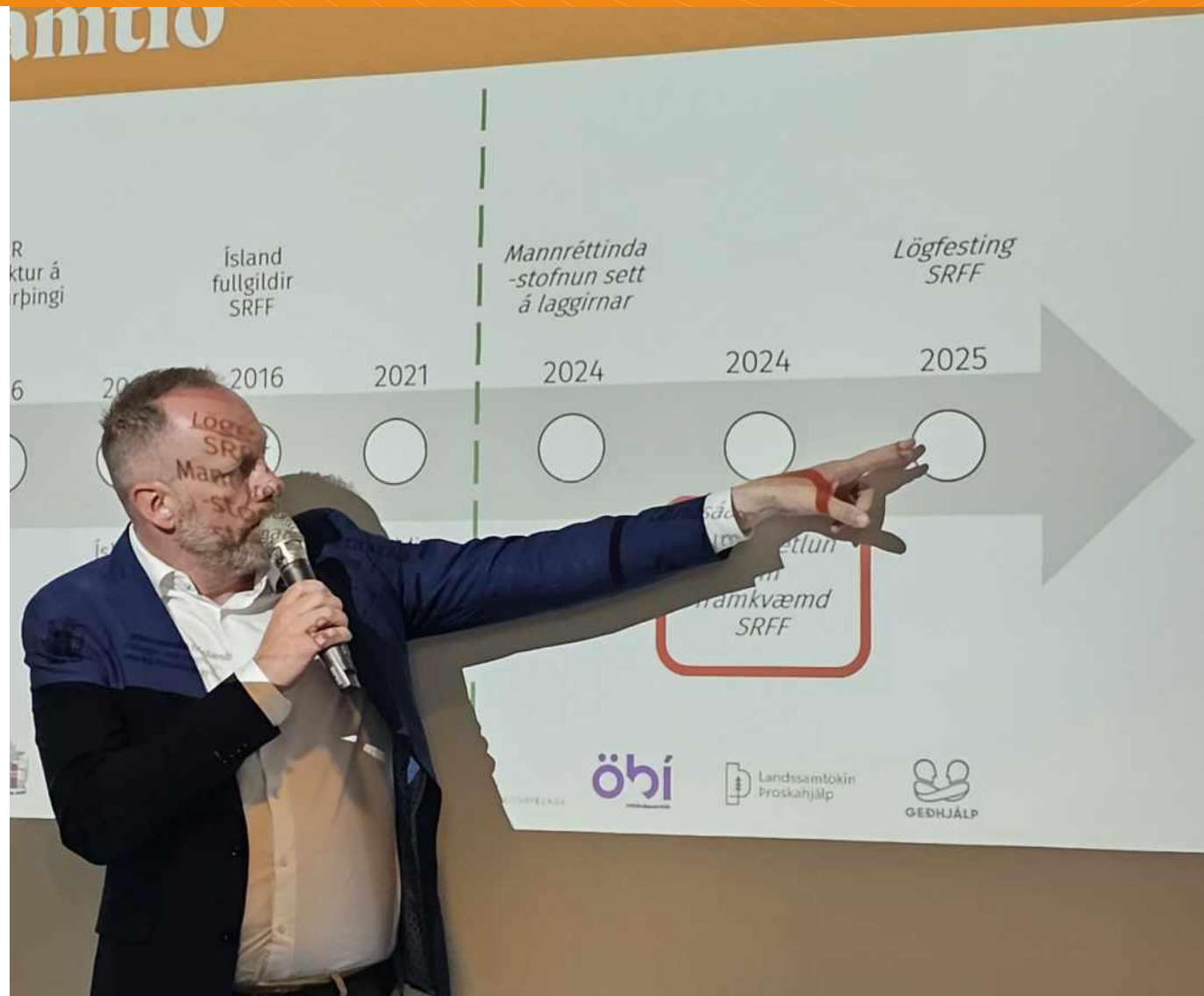
Landssamtökin
Þroskahjálp

Ný framtíð

HVER eru næstu skref?

- Samráðsþing 29. febrúar!
- Tryggja að aðgerðirnar í landsáætlun verði að veruleika
- Vitundavakningin er aðalmálið 2024
- Öll þekki hugtakið að setja upp fötlunargleraugun og geti gert það áreynslulaust!
- Halda áfram að vera óhrædd við að vera róttæk og sparka í vegg – öðruvísi færast þeir ekki úr stað!

Ný framtíð

Stjórnarráð Íslands
Forsætisráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Félags- og vinnu-
markaðsráðuneytið

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Landssamtökin
Proskahjálp

TAKK FYRIR!

srff@frn.is